

خواب پریشان

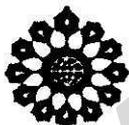
(نگاهی به نقش خواب و رویا در جریان های انحرافی)

محمد شهبازیان

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
شماره کتابشناسی ملی

شهبازیان، محمد، ۱۳۵۹ -
خواب پریشان: نگاهی به نقش خواب و رویا در جریان های انحرافی
قم: موسسه بنیاد فرهنگی مهدی موعود (عج)، ۱۳۹۴.
۹۶ ص.
۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۰-۶۶-۸
فیبای مختصر
فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است
۳۷۸۶۴۳۸

خواب پریشان

بنیاد مهدی موعود
انتشارات

- مؤلف: محمد شهبازیان
- ویراستار: محمد رضا داداش زاده
- ناشر: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود
- طراح جلد و صفحه‌آرا: مسعود سلیمانی
- نوبت چاپ: اول- بهار ۱۳۹۴
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۰-۶۶-۸
- شمارگان: هزار نسخه
- قیمت: ۴۰۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است.

○ قم: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود / خیابان شهدا / کوچه آمار (۲۲) / بن بست شهید علیان / پ: ۲۶ / همراه: ۰۹۱۰۹۶۷۸۹۱۱ / تلفن: ۳۷۷۴۹۵۶۵ و ۳۷۷۳۷۸۰۱ (داخلی ۱۱۷ و ۱۱۶) / ۳۷۸۴۱۱۳ (فروش) / ۳۷۸۴۱۱۳۱ (مدیریت) / فاکس: ۳۷۷۳۷۱۶۰ و ۳۷۷۴۴۲۷۳
○ تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود / تلفن: ۸۸۹۵۹۰۴۹ / فاکس: ۸۸۹۸۱۳۸۹ / ص. پ: ۳۵۵-۱۵۶۵۵

- www.mahdi313.com
- www.mahdaviat.ir
- info@mahdaviat.ir
- Entesharatbonyad@chmail.ir

فهرست مطالب

- ۸.....مقدمه.....
۱۱.....نکاتی قبل از ورود به بحث.....
۱۴.....فرضیه‌ی مخالف.....

بخش اول: واژه شناسی و تاریخچه استفاده از رویا در میان فرقه‌ها و مدعیان

- ۱۷.....۱. ابوجعفر قائنی.....
۱۸.....۲. شاه شجاع.....
۱۸.....۳. ابوسعید ابوالخیر.....
۱۹.....۴. احمد بن عبدالله بن هاشم، معروف به الملم.....
۱۹.....۵. فضل الله حروفی.....
۲۰.....۶. سید محمد نوربخش.....
۲۱.....۷. بایزید انصاری.....
۲۱.....۸. شیخ احمد احسائی.....
۲۳.....۹. سید کاظم رشتی.....
۲۴.....۱۰. فرقه بابیه و علی محمد شیرازی.....
۲۵.....۱۱. حسینعلی نوری.....
۲۶.....۱۲. محمد احمد سودانی.....

۱۳. محمد المهدی بن محمد بن علی السنوسی..... ۲۷
۱۴. غلام احمد قادیانی..... ۲۷
۱۵. سلطان محمد گنابادی..... ۲۸
۱۶. میرزا حسن صفی علیشاه..... ۳۰
۱۷. فتح الله جیحون آبادی معروف به نور علی الهی..... ۳۱
۱۸. محمد بن عبدالله قحطانی و جهیمان العتبی..... ۳۲
۱۹. الحسین بن موسی اللحیدی..... ۳۳
۲۰. احمد بن اسماعیل بصری..... ۳۳
۲۱. حیدر مشنت..... ۳۴
۲۲. نبیل عبدالقادر اکبر..... ۳۵
۲۳. شایعه تولد امام مهدی علیه السلام با تعبیر خواب از منظر اهل سنت..... ۳۵

بخش دوم: ادعاهای قرآنی برخی مدعیان دروغین،

در بهره‌گیری از رویا جهت تشخیص حجت الهی

- الف) آیاتی که به صورت کلی به وجود و اعتبار رویای صادقانه پرداخته..... ۳۹
- ب) آیات ادعای شده به صورت خاص، اشاره به استفاده از خواب و رویا برای تشخیص حجت الهی دارد..... ۴۰
۱. سوره نمل، آیه ۲۶..... ۴۰
۲. سوره یوسف، آیه ۵..... ۴۴
۳. سوره مائده، آیه ۱۱۱..... ۵۰

بخش سوم: جایگاه خواب در تشخیص حجت الهی از نگاه روایات

- دلایل عدم حجیت رویا..... ۵۵
۱. روایت (ان دین الله - عزوجل - أعز من أن یرى فی النوم)..... ۵۵
۲. اجماع قولی و عملی..... ۵۷
۳. سیره متشرعه..... ۵۸
- مطلق یا مقید بودن عدم حجیت رویا..... ۶۲

- ۶۳..... اشکال اول به عمومیت و اطلاق عدم حجیت
- ۶۵..... پاسخ به اشکال اول
- ۶۵..... ۱. این دسته از روایات خبر واحد هستند
- ۷۰..... ۲. مراد دیدن چهره حقیقی حجت الهی است
- ۷۱..... ۳. تجربیات مخالف
- ۷۲..... ۴. آیه‌ی نجوا
- ۷۵..... ۵. عدم تقييد روايت (ان دين الله اعز من ان يُرى في النوم)
- ۷۶..... اشکال دوم: گزارش های تاریخی و مخالفت با عمومیت عدم حجیت رویا
- ۷۶..... ۱. اسلام خالد بن سعید
- ۷۸..... ۲. اسلام جندل بن جنادة
- ۷۹..... ۳. ایمان وهب نصرانی
- ۸۲..... ۴. قبول ولایت امام رضا علیه السلام به وسیله یک واقفی
- ۸۵..... حضرت نرجس علیها السلام
- ۸۷..... نتیجه
- ۸۹..... کتابنامه
- ۹۶..... سایت ها

مقدمه

رؤیا تجربه‌ی افکار، تصاویر یا احساسات به هنگام خواب است. رؤیا ممکن است اتفاقات عادی و روزمره و یا عجیب و غریب را دربر گیرد. انسان‌ها به صورت تاریخی همواره اهمیت زیادی به رؤیا داده، و به روش‌های گوناگونی به آن نگرسته‌اند. به عنوان مثال، گروهی آن را پنجره‌ای به سمت مقدسات، گذشته، آینده و یا دنیای مردگان در نظر گرفته‌اند.

بی‌شک هیچ چیز به اندازه‌ی رویا در میان عموم مردم و حتی تحصیل کردگان ساده دل تاثیر گذار نیست. به یقین همه‌ی ما این‌گونه افراد را دیده و برخورد ساده لوحانه‌ی تعدادی دیگر را تجربه کرده‌ایم. هرگز فراموش نمی‌کنم که بزرگ‌ترهای ما اگر خواب شخص سیدی را می‌دیدند، آن را پذیرفته و برای خود حجت پنداشته، تا آن‌جا که وقتی در دوره‌ی نوجوانی به مساله‌ای اختلافی میان خود و مادرم گرفتار شدم؛ یکی از اقوام با دیدن خواب خود به فریادم رسید و تنها با این رویا توانستم در برابر پافشاری‌هایش پیروز شوم! این آسیب، سوگمندانه گریبانگیر تمام ملت‌ها و ادیان و مذاهب شده و نمی‌توان آن را به مذهب یا دین خاصی نسبت داد. از نگاه عالمان دینی، بی‌اعتبار جلوه دادن تمام و یا زیر سوال بردن مقوله‌ی خواب نیست؛ بلکه آنان در صدد آموزش مراقبت پذیرش رؤیای صادقه و محدوده‌ی اعتبار و جایگاه آن برآمده‌اند که چگونه می‌توان از این نعمت خدادادی بهره جُست؟

گفتنی است در وجود انواع خواب برای انسان ها و از جمله رویای صادقه شکی نیست؛ و بحث‌های گوناگونی از عالمان دینی و راویان شیعه و سنی، درباره‌ی ماهیت خواب و انواع آن، ارائه شده است.^۱ اما مسئله‌ای که کمتر بدان پرداخته شده، جایگاه رویا در تشخیص مصداق حجت الهی و معصوم می باشد. برخی از مدعیان، دلیل‌های قرآنی و روایی در اثبات مدعای خود آورده و به مریدان خود القا کرده‌اند که با خواب می‌توانند حقانیت آنها را به دست آورند. در این نوشتار برآنیم تا پس از بررسی لغات (رؤیا)^۲، (نوم)^۳، (حلم)^۴ و (حدیث)^۵ در قرآن و ارتباط آن‌ها با یکدیگر، به بیان تاریخچه‌ی مختصری از به کار گیری رویا در میان فرقه‌های انحرافی و نقد ادله قرآنی، روایی و تاریخی ادعا شده، پردازیم.

این مجموعه در ادامه‌ی نقد جریان انحرافی یمانی معاصر در عراق است که پیش از این در دو فصلنامه‌ی علمی پژوهشی مشرق موعود و علمی ترویجی پژوهش‌های مهدوی به چاپ رسیده بود؛ اما اینک با توجه به مطالب ضمیمه شده‌ی بیشتر، به‌ویژه در قسمت تاریخچه‌ی بهره‌گیری از رویا در میان مدعیان، به صورت کتاب تقدیمتان می‌شود.

در این جا لازم است از قائم مقام بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود علیه السلام، جناب حجت الاسلام دکتر محمد صابر جعفری و حجج اسلام نائینی و فوادیان که در چاپ این اثر همکاری نمودند و حجج اسلام مجتبی کلباسی، اکبر ترابی

۱. ر.ک: بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۵۱، برای نظرات اهل سنت نیز ر.ک: بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۵۱ و موسوعة کشاف اصطلاحات الفنون و العلوم، ج ۱، ص ۸۸۷.

۲. یوسف، ۵.

۳. نبأ، ۹.

۴. یوسف، ۴۴.

۵. یوسف، ۶، ۲۱، ۱۰۱.

شهرضایی، نصرت الله آیتی و مهدی یوسفیان که با رهنمود های خود بر غنای مباحث افزودند و نیز حجت الاسلام و المسلمین پور سید آقایی که اجازه‌ی چاپ مقالات را در قالب کتاب داده اند، تشکر نمایم.

امیدوارم که خوانندگان عزیز با راهنمایی های خود بر غنای این بحث بیفزایند.

قم ۱۳۹۳

محمد شهبازیان

Tarid12.ir

www.ketab.ir